

NÜKLEER SANTRALLAR KISKACINDA TÜRKİYE

Denizli Nükleer Karşıtı Platformu (NKP), Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Yönetim Kurulu Başkanı Cengiz Göltaş'ın katılımı ile 16 Nisan 2011 tarihinde "Nükleer Santraller Kiskacında Türkiye" başlıklı söyleşi düzenledi. Makina Mühendisleri Odası Denizli Şubesi Konferans Salonu'nda gerçekleştirilen söyleşide Cengiz Göltaş, Japonya'da yaşanan felaketin ardından nükleer enerji konusunda yaşanan gelişmeleri değerlendirdi.

Denizli NKP Sekreteryası adına Seyit Ali Gürsoy'un yaptığı açılışın ardından söyleşi başladı. EMO Yönetim Kurulu Başkanı Cengiz Göltaş, Japonya'da yaşanan nükleer kazanın ardından dünya kamuoyunda konuya ilişkin duyarlılığın arttığına dikkat çekerek, konunun "bir teknolojiye karşı olmak" gibi önyargılar ile ele alınmaması gerektiğini kaydetti. Kimi çevrelerin Türkiye'de nükleer santral kurulmasına karşı olmayı "teknoloji düşmanlığı ve ön yargı" olarak değerlendirdiğini ifade eden Göltaş, konunun nükleer teknoloji tartışmasından çok bir enerji tartışması olduğunu ve aslında elektrik enerjisi üretim seçeneklerinden birinin tartışıldığını söyledi. Nükleer enerji tartışmasının, genel enerji politikaları kapsamında yürütülmesi gerektiğine işaret eden Göltaş, Japonya'da yaşanan gelişmelerin ardından tüm dünyada bu bağlamda bir tartışma ve değerlendirme sürecine girildiğine işaret etti. Güneş, rüzgar, jeotermal gibi temiz enerji kaynaklarından elektrik enerjisi üretiminin giderek ön plana çıktığı bir dönemde olduğumuzu ifade eden Göltaş, nükleer santrallara ilişkin çekincelerini şöyle sıraladı:

"Bir kere, ilk yatırım maliyetlerinin yüksekliğinden şikayet var. İşletme güvenliğine yönelik kaygılar var. Arızalar nedeniyle sık sık devre dışı kalıyor ve kazalar meydana geliyor. Atık sorununun çözülmesi hala dünya ölçeğinde en büyük sorunlardan birisi."

Brezilya Dizisi Gibi...

Türkiye'de nükleer santral konusundaki tartışmaların ilk olarak 1962 yılında başladığını hatırlatan Göltaş, süreci şöyle özetledi:

"Türkiye'de nükleer enerji santral macerası bir Brezilya dizisi gibi. İnşili çıkışlı bir macera. Serüven 1962'de Çekmece Nükleer Araştırma Merkezi ile başlıyor. Daha sonra ilk etütler 1967-1970 yılları arasında. Bu etütlere göre, 1977 yılında işletmeye girecek şekilde yaklaşık 300 ya da 400 megavat gücünde bir nükleer santral yapımı öngörülmüş. 1976 yılında Akkuyu yer lisansının alınması belli bir noktaya gelmiş, bir aşama daha kaydedilmiş. Görüşmeler, tartışmalar derken, 12 Eylül darbesiyle süreç kesintiye uğruyor. 1983 yılında Türkiye yeniden bir nükleer santral ihalesine giriyor. Yedi firma teklif veriyor. Türkiye o dönemde 'yap-işlet-devret' modelinde ısrarcı oluyor. Firmalar buna yanaşmadığından, o ihaleden de bir sonuç alınmıyor. Yine 1993 ile 2000 arası bitmeyen bir Akkuyu ihalesi var. O zamanki hükümet, finansal kriz nedeniyle Akkuyu ihalesini gerçekleştiriyor. 2007 yılına geliyoruz. AKP iktidarıyla birlikte Türkiye'de nükleer santral konusunda çok ısrarlı, çok kararlı bir süreç işlemeye başlıyor. Bir ihale süreci başlatıldı. Bu süreç, TMMOB'nin açtığı davayla fiyasko ile sonuçlandı. Türkiye artık ihalesini de yapamayan bir ülke konumunda yaratılan çaresizliğin bir sonucu olarak 2010 yılında Rusya ile 'Devletlerarası Anlaşma' yoluyla nükleer santral sürecini başlattı."

Santral Rusya'nın Malı

Akkuyu Nükleer Enerji Santrali'nin kurulmasına ilişkin rekabete açık bir ihale yapılmadığını vurgulayan Göltaş, yapılan anlaşmaya göre Rusya'nın Akkuyu Nükleer Santrali'nde yüzde 100 hisseye sahip olacağını ve arzu ettiğinde hissesinin yüzde 49'una kadar olan bölümünü istediğine devredebileceğini anlattı. Göltaş, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Teknoloji konusunda zaten Türkiye bir seçim yapmamıştır bu devletlerarası anlaşmayla. Rusya istediği teknolojiyi getirecektir. Bu devletlerarası anlaşmanın yerli sanayiye de hiçbir katkısı olmayacak. Kurulacak nükleer santral denenmemiştir. Dünya ölçeğinde 3. nesil bir santralin işletildiği bir ülke yoktur. Avrupa'da da bu konuda lisans alınmamıştır."